

באיזו שפה ללמד בטכניקום?

"מלחמת השפות". 1913

כתבה: עינת ברלינר

ב- 1901 קמה בגרמניה "חברת עזרה של יהודי גרמניה". זאת הייתה חברה לא ציונית, שמטרתה הייתה לעזור ליהודי גרמניה לקדם את התרבות הגרמנית מחוץ לגרמניה. החברה ייסדה את המוסד הטכנולוגי בחיפה – הטכניקום (הטכניון כיום) כאשר שפת הלימוד הייתה אמורה להיות גרמנית.

מקימי הטכניון התעקשו ששפת הלימוד תהייה גרמנית כיוון שהעברית באותה תקופה הייתה דלה, וכל הספרות המקצועית הייתה בגרמנית. אליעזר בן יהודה, הסתדרות המורים ותלמידים פרצו בשביתה עקב ההחלטה. המאבק החרף והסתדרות המורים פתחה בחרם נגד הטכניקום.

איזו בעיה עמדה בפני "חברת עזרה"?

- מורים רבים התפטרו, והתפשטה התנגדות אצל היהודים הגרים בארץ.

איזו בעיה עמדה בפני אליעזר בן יהודה והסתדרות המורים?

- ארגון עזרה מימן פעילויות חינוכיות רבות בארץ.

מטלה לתלמידים

כיצד הייתם מציעים לפתור את הבעיה? באיזו שפה יש ללמד בטכניקום ובבית הספר התיכון שלידו?

צפו בסרטון-

<https://www.youtube.com/watch?v=DwQSTvDdMW0>

דיון בכיתה על ההצעות השונות

סוף הסיפור. כחצי שנה לאחר תחילת הוויכוח, מלחמת השפות הוכרעה וחברת "עזרה" נכנעה. היא הודיעה ששפת הלימוד בטכניקום תהייה עברית. הניצחון, שלא היה מובן מאליו באותם זמנים, היה אבן יסוד בניצחון תחיית השפה העברית. כיום מוזר לנו לתאר את המדינה שלנו בשפה אחרת, אך באותם זמנים כאשר הגיעו עולים ממדינות שונות- הבחירה ללמד את כולם שפה חדשה הייתה לא פחות מרעיון משוגע. במקום ללמוד, ללמד ולדבר בשפות שחלק מהעולים ידעו, כגון רוסית, גרמנית ועוד, החליטו להנחיל שפה חדשה על כולם. החייאת השפה העברית היא מאורע היסטורי בהתגבשות הזהות הציונית שלנו, ובנוסף הייתה גם מאורע היסטורי ייחודי בהיסטוריה העולמית שבו זו השפה היחידה שהצליחו להחיות אותה לשפת דיבור.